

“HET ZIJN SPANNENDE TIJDEN, EEN PERIODE VAN TRANSITIE.”

De boekhandelaars

Iris Van Germeersch, Boekhandel I*Boeks
Foto: © Kevin Balanda.

Hoe evolueerde de sector de laatste tien jaar?

De boekensector heeft een grote verandering meegemaakt en een evolutie gekend die niet meer terug te draaien is. Natuurlijk is er de algemene economische terugval van de laatste jaren die overal voelbaar is en waar de boekensector niet van gevrijwaard is gebleven. In Vlaanderen is de omzetzaling minder hevig dan in Nederland maar het is wel een realiteit. De jongste jaren is er daarnaast de doorbraak van de internetverkoop. Hoewel de Vlaamse consument nog graag gaat shoppen is er een flinke groei van de internetverkoop van boeken vast te stellen. Iedereen probeert op een of andere manier op die kar te springen maar de concurrentie is groot. Nu kennen we de ontwikkeling van de e-reader, het tablet en dus ook de opkomst van het e-boek. Ook dat leidt tot een verschuiving van de besteding door

de consument en daar moet je dus rekening mee houden. De consument heeft in het algemeen zijn winkelgedrag aangepast en is minder trouw geworden en wat meer hype-gevoelig. Specifiek voor Vlaanderen merken we ook een besparing bij bibliotheken en scholen waar de knip op de beurs gaat waardoor de marges krimpen. Ook dat beïnvloedt de werking van de boekhandel.

Wat kenmerkt het huidige landschap van boekhandels?

De veranderingen in de retail in het algemeen dringen net zo goed tot de boekhandel door. De boekhandel staat in zijn 'traditionele werking' echt wel onder druk en moet dus zijn plannen aanpassen, zij het meer specialiseren of juist diversifiëren. Sommige boekhandels zoeken heil in overnames, andere in

samenwerking of omgekeerd in een strakkere, persoonlijke profilering. Bovendien moet de boekhandel opboksen tegen onredelijke prijsacties van supermarkten en bij tijden ook tegen de rechtstreekse verkoop door de uitgeverijen zelf. Je voelt in het algemeen dat de onderlinge concurrentie toeneemt en dat iedereen zoekt naar het gepaste antwoord. Het zijn spannende tijden, een periode van transitie.

Welke topics staan er bij de boekhandels hoog op de agenda?

De boekhandel zoekt, trouwens samen met de uitgeverssector, naar manieren om het boek bij het brede publiek onder de aandacht te houden en het op te waarderen. We willen graag een algemene promotiecampagne voor lezen en het kopen (bezitten) van boeken. Als je daar niet blijvend de aandacht op vestigt, wordt het boek en het lezen door andere producten en tijdsbestedingen verdrongen. We streven daarnaast naar een goed gereguleerde boekenprijs, waarbij boeken niet vanaf dag één tegen of onder kostprijs kunnen worden verkocht en het loslaten van de prijs gecontroleerd gaat. We willen vermijden dat door 'bestselleritis' aan de ene kant en wilde promoties aan de andere kant onze marges wegsmelten. We zijn er nog steeds van overtuigd dat boeken een absolute meerwaarde hebben en dat ook de boekhandel een sleutelrol speelt bij het behoud van de leescultuur en verspreiding van het boek. Immers, wat de consument niet ziet of niet kent, koopt hij niet. Dat is heel simpel. We zitten in een commerciële sector en die moet vlot blijven draaien zodat de hele boekketen van schrijver tot lezer, inclusief de bibliotheek, daar baat bij heeft.

Vinden e-boeken gemakkelijk hun weg naar de boekhandels? Hoe gaat de sector daarmee om?

E-boeken blijven nog steeds een hoofdstuk apart. Er zijn intussen mogelijkheden voor de boekhandel om ze te verkopen maar onze houding is toch ambigu: we willen ze graag aanbieden maar je kan er geen imago mee opbouwen, de marges zijn klein, de variatie beperkt en moeilijk te beheersen. De consument ziet de verkoop van e-boeken bovendien als een data-transactie en wilt daar zo weinig mogelijk voor betalen. Dus als businessmodel zitten daar nog veel haken en ogen aan. Maar dat neemt niet

weg dat we het zeker willen integreren daar waar mogelijk en financieel haalbaar.

Hoe bekijken de boekhandelaars de relatie met de openbare bibliotheek?

Deze relatie staat tegenwoordig helaas sterk onder druk. De bibliotheek kampt met dalende uitleningen en zoekt dat te compenseren door allerlei activiteiten te organiseren om de bezoekersaantallen op peil te houden. Meer is dat wij vaststellen dat tal van bibliotheken gemakshalve naar de top tien-boeken grijpen en die à la minute in hun collectie willen waarbij nicheboeken aan het eind van het verhaal het onderspit moeten delven. Terwijl het toch de taak van de bibliotheek moet zijn om een aanbod te brengen dat anders is dan dat van de boekhandel, laat staan dan dat van de supermarkt. Natuurlijk zijn er nog steeds die dat met passie en eigenzinnigheid nastreven. Maar de bibliotheek moet in de slipstream van de belabberde gemeentelijke financiën jammer genoeg flink besparen en dat merken de leveranciers natuurlijk meteen. De marges vliegen aan flarden. De bibliothecarissen betreuren dit ook wel maar hun directe gemeentelijke functionarissen kijken in eerste instantie naar de getallen. De boekensector vraagt daarom bij de overheid naar een limiet op de kortingen aan bibliotheken maar die onderhandelingen komen maar niet in een stroomversnelling. Dat is bijzonder jammer. Boeken en lezen staan blijkbaar niet al te hoog op het prioriteitenlijstje van onze politici. ■

“WIJ STELLEN VAST DAT TAL VAN BIBLIOTHEKEN GEMAKSHALVE NAAR DE TOP TIEN-BOEKEN GRIJPEN EN DIE À LA MINUTE IN HUN COLLECTIE WILLEN.”